

עמ"ש 1094-03-22 נ' [REDACTED]

בפני כבוד סגן הנשיאה אריאל ואגו – אב"ד
כבוד השופט יעקב פריסקי
כבוד השופטת גאולה לוין

המערער [REDACTED]
ע"י ב"כ עוה"ד יורם ביתן

נגד

המשיבה [REDACTED]
ע"י ב"כ עוה"ד יוסף בן דיין

פסק דין

השופטת ג' לוין:

- 1
2
3 לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה באשדוד (כב' השופטת ענת אלפסי, ס"נ),
4 שניתן ביום 20.2.2022, והכריע בתביעת משמורת ובתביעה רכושית בין הצדדים, בני זוג לשעבר.
5
6 1. המערער והמשיבה נישאו ביום 2005 [REDACTED] ונישואיהם נולדה, ביום 2008 [REDACTED] הבת [REDACTED].
7 ביום 21.5.2018 הגישה המשיבה בקשה ליישוב סכסוך, ומשהדבר לא הסתייע, הגישה ביום
8 16.7.2018 תביעת משמורת; תביעה למזונות הקטינה; ותביעה רכושית.
9
10 2. בתביעת המשמורת ביקשה המשיבה לקבוע כי הקטינה תהיה במשמורתה. היא טענה כי
11 המערער סובל מהתפרצויות זעם, מטיל בבית אימה ואינו נוטל חלק בטיפול בקטינה.
12 המערער טען מנגד כי יחסיו עם הקטינה טובים מאוד, הוא טיפל בה בפועל ודאג לסיפוק
13 צרכיה והוא מוכן לשתף פעולה בכל הקשור לגידולה, כהורה משמורן או במשמורת
14 משותפת.
15
16 3. לאורך השנים מאז נפתח ההליך בעניין הקטינה, ניסה בית המשפט לענייני משפחה להסדיר
17 מפגשים בין המערער לבין הקטינה, אך הדבר לא עלה יפה, על רקע חוסר יציבות נפשית של
18 המערער וחששה של הקטינה מפניו.
19 על יסוד התסקירים והדיווחים של גורמי הרווחה ושל האפוסטרופא לדין של הקטינה, הגיע
20 בית המשפט למסקנה כי סיבת הנתק בין הקטינה לאב אינה הסתה מצד האם, אלא
21 התנהגות בלתי מאוזנת של האב. נקבע כי האם עשתה כל שביכולתה על מנת לקדם את

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

- 1 הקשר בין האב לקטינה, ואילו האב לא שיתף פעולה בהליך מינוי מומחה, לא עבר אבחון
 2 עדכני ולא בחן את האפשרות לקבל טיפול רגשי כדי לאזן את מצבו, לא לצרוך אלכוהול,
 3 לא לעורר פרובוקציות ולא לאיים באובדנות.
 4
- 5 .4 בית המשפט פסק כי אין טעם לחייב את הקטינה בקיום מפגשים עם האב טרם טיפל
 6 בעצמו, שכן הדבר עלול לחשוף אותה למצבים מורכבים שעלולים לסכן אותה ולהרחיקו
 7 ממנה.
 8 בית המשפט התנה אפוא קיומם של מפגשים בכך שהאב יפנה לפסיכיאטר המטפל בו, כדי
 9 לבצע הערכה מחודשת של מצבו, לרבות קבלת טיפול לשם איזון התפרצויותיו ולשם
 10 צמצום השימוש באלכוהול. אם יבצע את הוראות הרופא, יוכל לפנות לאם הקטינה כדי
 11 לתאם מפגש, ולחלופין, יוכל לפנות ליחידת הסיוע כדי לבחון דרך לחידוש הקשר. נקבע כי
 12 בשלב זה האב יוכל להתכתב עם הקטינה באופן מאוזן ושקול, כל עוד הקטינה מעוניינת
 13 בכך, באמצעות מכשיר הטלפון של האם.
 14
- 15 .5 התביעה הרכושית אותה הגישה המשיבה עסקה בעיקרה בדירה ששימשה למגורי
 16 המשפחה - דירת 4 חדרים בעיה [REDACTED] זרשומה על שמו של המערער (להלן: "הדירה").
 17 על פי כתב התביעה, המערער רכש את הדירה עובר לנישואי הצדדים, ובשנים 2011 ו-2013
 18 הדירה הורחבה לדירת 4 חדרים, במסגרת תמ"א 38. המשיבה ביקשה פסק דין הצהרתי,
 19 הקובע ל"יש לה מחצית הזכויות בדירה".
 20 בנוסף טענה המשיבה כי היא זכאית למחצית מכל רכוש אשר נצבר במהלך חיי הנישואין,
 21 לרבות מחצית זכויותיו הסוציאליות של המערער והמכוננית מסוג "ניסאן" הרשומה על שם
 22 המערער.
 23
- 24 .6 ביום 11.11.2019 הגישה המשיבה כתב תביעה מתוקן שהוכתר כ"שמירת זכויות + רכושית
 25 + הצהרתית + איזון משאבים ספציפי + פירוק שיתוף ספציפי". בכתב התביעה המתוקן
 26 הרחיבה המשיבה את התיאור העובדתי ומסרה כי היא עלתה לישראל בשנת 1997, והוכרה
 27 כעולה חדשה הזכאית להטבות שונות. הצדדים הכירו בשנת 2002 ובתחילת שנת 2003 עברו
 28 להתגורר בדירה, כאשר הם נושאים במשותף בכל ההוצאות ומנהלים משק בית משותף
 29 לכל דבר ועניין. נטען כי בשנים הראשונות שררה הרמוניה בין הצדדים. במטרה להרחיב
 30 את המשפחה, עברה המשיבה טיפולי פוריות קשים עד להולדת הבת [REDACTED] נטען כי בשנים
 31 האחרונות לנישואי הצדדים חלה החרפה במערכת היחסים, שהגיעה לכדי אלימות פיזית
 32 של המערער כלפי רכוש בבית. המשיבה תיארה את היחסים המתוחים ואת היחס הקשה
 33 מצד המערער. במישור הכלכלי נטען בתביעה כי המשיבה הייתה המפרנסת העיקרית

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

- 1 שנשאה בהוצאות הבית והמשכנתא, שכן המערער עבד בעבודות מזדמנות והכנסותיו עמוד
2 על אפס עד 2,000 ₪ לחודש.
- 3
- 4 לגבי הדירה, בכתב התביעה המתוקן נטען כי הדירה עברה שיפוץ נרחב במהלך החיים .7
5 המשותפים, ומשנת 2003 הצדדים משלמים יחדיו את המשכנתא שנטל המערער בעת
6 רכישת הדירה בשנת 2000, ונושאים במשותף בהוצאות ההחזקה והשיפוץ.
7 עוד נטען, כי המשיבה נטלה עם המערער שתי הלוואות נוספות כנגד משכון הדירה: האחת
8 היא הלוואה על סך 62,000 ₪ משנת 2011, והשנייה היא הלוואה על סך 50,000 ₪ מיום
9 4.3.2018.
- 10 המשיבה טענה לכוונת שיתוף ספציפי בנוגע לדירה. על כוונת השיתוף היא ביקשה ללמוד
11 משנות הנישואין והחיים המשותפים בדירה, אורח החיים של בני הזוג (ילדה משותפת
12 ומשק בית משותף), משך הנישואין והמגורים יחד בדירה, טיפולי הפוריות, הרחבת הדירה
13 ושיפוצה, תרומת המשיבה לתשלומי המשכנתא ונטילת הלוואות נוספות, וויתור המשיבה
14 על רכישת נכס על שמה באמצעות ההטבות שעמדו לה כעולה חדשה, ומצגי המערער כי היא
15 שותפה מלאה בדירה.
- 16
- 17 בכתב התביעה המתוקן צוינה גם המכונית מסוג "ניסאן" הרשומה על שם המערער. נטען .8
18 כי זו נרכשה מכספים משותפים ומחציתה שייכת למשיבה.
19 בנוסף פירטה המשיבה בכתב התביעה המתוקן את המיטלטלין שנתרו בדירה כשעזבה
20 אותה. היא העריכה את שוויים בסך כולל של 68,150 ₪.
21 המשיבה עתרה לקבל מחצית הדירה, הרכב ושווי המיטלטלין.
- 22
- 23 המערער ביקש לדחות את התביעה הרכושית, על כל רכיביה. הוא קבל על כך שהמשיבה .9
24 בחרה לכלול בתביעה רק את הנכסים שבידו ואשר לשיטתה שייכים לה, ולא את כלל
25 הנכסים של הצדדים. הוא קבל גם על כך שהמשיבה לא ציינה בתביעה ולו ברמז אודות
26 הדירה שלה [REDACTED] ואודות הכסף שצברה בחשבון בנק נפרד אליו העבירה את
27 משכורתה.
- 28 המערער טען כי בין הצדדים התקיימה הפרדה רכושית מלאה. לטענתו, הוא נשא לבדו
29 בהחזרי המשכנתא, מרכישת הדירה בשנת 2000 ועד היום. לטענתו, ההלוואות הנוספות הן
30 הלוואות חופשיות, במסגרתן נרשם שעבוד על הדירה, והמערער נשא וממשיך לשאת
31 בהחזרים שלהן. המערער הכחיש קיומן של אינדיקציות כלשהן לכוונת שיתוף בדירה. לגבי
32 פרויקט תמ"א 38, טען המערער כי שילם בגין מרפסת שנוספה לדירה ובגין שיפוץ, כאשר
33 המשיבה לא לקחה בכך כל חלק.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

- 1 לגבי הרכב טען המערער שהוא רכש את הרכב ונושא עד היום בהוצאות הרכב. מאחר
2 שהצדדים התנהלו בהפרדה רכושית מלאה, סבור המערער כי למשיבה אין כל זכות ברכב.
3 לעניין המיטלטלין, הכחיש המערער את שווי המיטלטלין שנשארו בדירה, והוסיף כי רוב
4 המיטלטלין היו בדירה עובר לכניסתה של המשיבה להתגורר בה.
5
6 10. בית המשפט לענייני משפחה קיבל את התביעה הרכושית בחלקה, ופסק כי בחינת כלל
7 הנתונים מובילה למסקנה כי ביחס לדירה קיימת "שיתופיות מוחלטת", לפיה 25%
8 מהזכויות בדירה שייכות למשיבה ו- 75% שייכות למערער. קביעה זו התבססה על שורה
9 של נתונים ושיקולים, כדלקמן:
10
11 א. הצדדים היו נשואים וחיו חיים משותפים במשך 13 שנים, ממועד הנישואין בשנת
12 2005 עד שנת 2018. בית המשפט דחה טענת המשיבה כי החלו את השיתוף בשנת
13 2003.
14
15 ב. המערער רכש את הדירה לבדו בשנת 2000, תמורת \$ 80,000 (ש"ח 330,000). הוא
16 שילם 3,000 ₪ במזומן, ונטל הלוואה מובטחת במשכנתא בגובה 300,000 ₪
17 שהתשלום החודשי בגינה היה כ- 2,500 ₪.
18 בית המשפט מצא כי ממועד רכישת הדירה ועד נישואי הצדדים, פרע המערער
19 כמחצית ההלוואה. בנוסף הוא השקיע בדירה 30,000 ₪ שקיבל מירושת אמו
20 המנוחה, בשנת 2014.
21
22 ג. שני הצדדים נטלו יחד כמה הלוואות במהלך החיים המשותפים – הלוואה בגובה
23 130,000 ₪ בשנת 2009; הלוואה בגובה 62,000 ₪ בשנת 2010; והלוואה בגובה
24 50,000 ₪ בשנת 2018. נפסק כי נוכח דברי המערער כי במהלך השנים עסק
25 בשיפוצים ללא תלושי שכר, הדעת נותנת כי ההלוואות המשותפות ניתנו לצדדים
26 בזכות זכויותיה של המשיבה כעולה חדשה ובזכות העובדה שעבדה כשכירה
27 וקיבלה תלושי שכר מסודרים.
28
29 ד. הדירה עברה שיפוץ שכלל החלפת ריצוף, החלפת מטבח, דלתות והנמכת תקרות,
30 תוך הרחבת השטח מ- 58 מ"ר לשטח של 100 מ"ר במסגרת תמ"א 38. המערער
31 ביצע את העבודות בעצמו והעלות הכוללת עמדה על 40,000 ₪ בצירוף עלות חומרי
32 העבודה של השיפוץ.
33

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

- ה. נפסק כי הכנסותיהם של הצדדים במהלך החיים המשותפים עמדו על כ- 7,500 ₪ לחודש לכל אחד מהם, המשיבה מעבודתה כשכירה והמערער מעבודתו בתחום השיפוצים. מכאן הסיק בית המשפט כי הצדדים מימנו במשותף חלק מן ההלוואות שניטלו ביחס לדירה.
- ו. הצדדים ניהלו שני חשבונות בנק נפרדים ומעולם לא פתחו חשבון משותף. נקבע כי אין בכך כדי ללמד על הפרדת רכוש.
- ז. למשיבה הייתה דירה ב- [REDACTED] אותה קיבלה בירושה במהלך החיים המשותפים. בית המשפט עמד על כך שבסיכומים ציינה המשיבה כי מדובר בדירה קטנה ששימשה למגורי אמה, נמכרה טרם פטירת אמה ושימשה למימון הוצאות הלוויה. נפסק כי המערער לא התכחש לכך בסיכומים מטעמו ומכאן שהודה בטענה זו.
- ממכלול הנתונים והנסיבות האמורות הסיק בית המשפט לענייני משפחה כי המערער מימן מחצית הדירה עוד טרם נישואי הצדדים, ובמהלך החיים המשותפים מימנו שני הצדדים יחד חלק מן ההלוואות המיועדות להרחבת הדירה, ומכאן שמתקיימת שיתופיות מוחלטת של 25% זכויות למשיבה.
11. בית המשפט הוסיף וקבע כי המיטלטלין שהיו בדירה במועד הפירוד היו משותפים לשני הצדדים שווה בשווה. הרכב מסוג ניסאן, שנרכש במהלך החיים המשותפים, שייך גם הוא לשני הצדדים בחלקים שווים.
- בית המשפט התייחס גם לזכויות מעבודה, הגם שאלה לא נכללו בתביעה. לגבי המשיבה נמצא על פי תדפיס המסלקה הפנסיונית כי צברה במהלך החיים המשותפים 166,425 ₪. המערער עובד כעצמאי ללא תלושי שכר וללא דיווח לרשויות המס, ולא צבר חסכון פנסיוני. נפסק כי העובדה שבחר לא לדווח על הכנסותיו אינה מקנה לו זכות לקבל חלק בזכויות שצברה המשיבה.
- נוכח כל האמור, בהעדר נתונים מדויקים לגבי שווי הנכסים ומתוך הערכה כי שווים צנוע יחסית, איזון הנכסים בין הצדדים יתבצע באופן שהמשיבה תקבל 25% מהדירה ותישאר עם מלוא הזכויות והנכסים שברשותה, והמערער יקבל 75% מהזכויות בדירה, ויותר עם המיטלטלין והרכב.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

- 1 בית המשפט הורה למערער למכור את הדירה בתום תקופת השכירות הקיימת ומתוך
2 התמורה להעביר למשיבה את חלקה בשיעור 25%.
- 3
4 הערעור
- 5
6 12. הערעור שלפנינו מופנה הן כנגד פסק הדין בתביעת המשמורת, הן כנגד פסק הדין בתביעה
7 הרכושית.
8
9 לעניין המשמורת טוען המערער כי בית המשפט גדע את מפגשי המערער עם הקטינה, על
10 ידי הכפפתם לכך שהמערער יעבור טיפול רפואי, וכל זאת ללא הצדקה רפואית וחרף חוות
11 דעת נוגדות. נטען כי נכון להיום קיים נתק מוחלט בין המערער לבתו, בניגוד לטובת
12 הצדדים. המערער סבור כי יש להורות על קיום מפגשים פתוחים, ולמצער, מפגשים בביקוח
13 במרכז הקשר או בליווי צד שלושי מוסכם.
14
15 13. בעניין הרכוש טוען המערער כי אין יסוד לקביעה בדבר "שיתופיות מוחלטת" בדירה.
16 המערער חולק על כל אחת מהקביעות של בית המשפט קמא, שעמדו ביסוד המסקנה בדבר
17 השיתוף המוחלט. לטענתו, מבחינה עובדתית הייתה הפרדה רכושית מלאה בין הצדדים
18 והדירה אותה רכש לפני הנישואין שייכת אך ורק לו.
19 לעניין ההלוואות טוען המערער כי הוא נשא לבדו בכל התשלומים ממועד רכישת הדירה
20 בשנת 2000 ואילך, הן של הלוואת המשכנתא והן של יתר ההלוואות. גם השיפוץ בנכס בוצע
21 בידי המערער ובמימונו. המשיבה, כך נטען, לא הציגה כל אסמכתא המעידה על הפקדת
22 כספים לחשבון ההלוואות.
23 המערער מוסיף וטוען ברובד העובדתי כי בניגוד לקביעת בית המשפט קמא, הוא נטל לבדו
24 את ההלוואה בסך 130,000 ₪ בשנת 2009, ופרע אותה במלואה בשנת 2015. המשיבה
25 שימשה כערבה בלבד. שתי ההלוואות הנוספות עייס 50,000 ₪ ו-62,000 ₪ הן הלוואות
26 חופשיות, במסגרתן נרשם שעבוד על הדירה. כספי ההלוואות, ברובן לא נלקחו לצורכי
27 הבית, ואחת מהן נועדה לטיפול שיניים למערער. עוד נטען, כי הלוואות אלה ברובן טרם
28 נפרעו, וגם כיום המשיבה לא משתתפת בפירעון ההלוואות.
29 עוד ברובד העובדתי טוען המערער, כי המשיבה לא לקחה כל חלק בהוצאות השיפוץ של
30 הדירה, וכל הנטל הכספי רבץ עליו. הוא נשא לבדו בעלויות בניית המרפסת, לרבות רכישת
31 החומרים, וביצע במו ידיו את עבודת השיפוץ.
32
33 14. לטענת המערער, נכוונות המשיבה לחתום על הלוואה אינה מזכה אותה בזכויות בדירה. לא
34 הוצגה שום ראיה מטעם המשיבה על השתתפות פעילה בתשלום הלוואות או בתשלומי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

- 1 החזקת הבית. עצם הקביעה כי לצדדים היו הכנסות דומות, אינה תומכת במסקנה כי מימנו
2 במשותף את החזר ההלוואות.
- 3 לעניין הפרדה הרכושית מדגיש המערער, כי למשיבה דירה ב- [REDACTED] זכויות פנסיוניות
4 וסוציאליות, חשבון עו"ש מנופח ותיק השקעות שלא גילתה בתביעה ושמרה אותם לעצמה.
5 בכך הודתה המשיבה כי בין הצדדים התקיימה הפרדה רכושית. לטענת המערער, עקרון
6 תום הלב חייב את המשיבה להגיש תביעה לאיזון משאבים, מבלי להסתיר את רכושה
7 ומבלי להפריד את הרכוש שלשיתתה הוא רק שלה, מהרכוש של המערער.
- 8 עוד נטען לגבי הדירה ב- [REDACTED] כי אין יסוד לקביעה כי הודה בכך שהדירה נמכרה,
9 והתמורה שימשה למימון הוצאות הלוויה של אם המשיבה. לטענת המערער הוא התכחש
10 לגרסת המשיבה.
- 11 עוד נטען, כי ככל שלשיתת המשיבה היה בין הצדדים שיתוף, הרי שיש להורות על שיתוף
12 המערער בזכויות הפנסיוניות והסוציאליות שצברה המשיבה, שכן גם המשיבה הפיקה רווח
13 משותף מכך שהמערער לא הפריש לצבירת זכויות.
- 14
- 15 15. לבסוף קובל המערער על הוראת בית המשפט, למכור את הדירה בתום תקופת השכירות.
16 נטען כי סעד של מכירת הדירה כלל לא התבקש, לא התקיים שום דיון בעניין ולצדדים לא
17 ניתנה הזדמנות להביע עמדתם בנושא.
- 18
- 19 התשובה לערעור
- 20
- 21 16. המשיבה טוענת מנגד, כי אין מקום להתערב בפסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה.
22 פסק הדין מבוסס, כך נטען, על עדויות הצדדים והראיות שהציגו, ואין יסוד להתערב
23 בקביעות העובדתיות עליהן הוא מושתת.
- 24 המשיבה טוענת כי ההלוואות המובטחות במשכנתא נטלו על ידי הצדדים במשותף, השיפוץ
25 מן היסוד והרחבת הדירה עלו מאות אלפי ש"ח מהקופה המשותפת, והמשיבה השתתפה, גם
26 אם באופן עקיף, בתשלום החזרי ההלוואות. נטען כי ללא הכנסותיה הקבועות של המשיבה,
27 לא היו ניתנות לצדדים הלוואות נוספות במהלך החיים המשותפים, וללא הכנסותיה,
28 הצדדים לא היו עומדים בהוצאות השוטפות ובהחזרי המשכנתא.
- 29 המשיבה טוענת כי במשך שנים שולמו החזרי המשכנתא במזומן, בסניף בנק טפחות בו
30 נלקחה המשכנתא, מאחר ולא כובדו התשלומים בהוראות הקבע. המשיבה טוענת כי
31 במקרים אלה היא ניגשה ושללמה את התשלומים במזומן.
- 32 המשיבה מדגישה, כי במסגרת השיפוץ הדירה התרחבה מ- 58 מ"ר ל- 100 מ"ר, תוך הוספת
33 פרקטים, החלפת מטבח, חדרי מקלחת ושירותים, דלתות ועוד. היא מדגישה כי דירת

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

- 1 המגורים היא גולת הכותרת של חיי נישואין, ולכן הנטל להוכיח כוונת שיתוף, אינו נטל
2 כבד.
3
- 4 המשיבה מבקשת לדחות את הטענה כי היא מסתירה ומפרידה את הרכוש שלשיתתה הוא
5 רק שלה. לטענתה, בהליך בבית המשפט קמא נדון בהרחבה עניין הבית ב- [REDACTED]
6 לכתבי בי-דין צורפו דוחות המסלקה הפנסיונית, תדפיסי שכר ותדפיסי בנק של המשיבה.
7
- 8 המשיבה מוסיפה וטוענת כי פסק הדין נכון וצודק, לא רק בשל הלכת השיתוף הספציפי,
9 אלא בגלל שיקולי צדק והוגנות. לטענתה, כל הוצאות המשפחה, ללא יוצא מן הכלל, מומנו
10 מהכספים המשותפים, כאשר המשיבה יודעת כי דירת המגורים משותפת גם לה, ומהווה
11 ביטחון לה ולבתה. שלילת השיתוף בבית תביא לתוצאה בה המשיבה, שעבדה כל שנות
12 הנישואין ומימנה את החיים המשותפים, תיוותר ללא כלום, והמערער יוותר עם דירה
13 שמימן במהלך החיים המשותפים. לזכות המשיבה עמדו זכויות כעולה חדשה, אך לא
14 הייתה לה כל סיבה לסבור שאין לה זכויות בדירה. המערער, כך נטען, מעולם לא יצר מצג
15 כאילו הבית כולו שלו, ללא שיתוף המשיבה.
16
- 17 דיון והכרעה
- 18
- 19 הסדרי שהות עם הקטינה
- 20
- 21 18. לא מצאתי עילה להתערבות בקביעת בית המשפט לענייני משפחה, המתנה את חידוש
22 המפגשים בין המערער לקטינה בטיפול שיעבור המערער.
23 מתוך התסקירים והדוחות עולה תמונה מורכבת אודות מצבו של המערער, ואודות
24 האינטראקציה בינו לבין הקטינה. המתווה שקבע בית המשפט קמא הוא מתווה ראוי
25 ומאוזן. בית המשפט ראה לנגד עיניו את החשיבות שבשיקום הקשר בין המערער לבתו. אך
26 במצב הדברים היום ונוכח ניסיון העבר, אין כל היתכנות למפגשים מיטיבים של המערער
27 עם הקטינה, לפני שהמערער יעבור טיפול מתאים.
28 לצד זאת, בית המשפט שמר על מעמדו של המערער כאבי הקטינה ונתן בידו את המפתח
29 לחדש את הקשר – לטפל בעצמו ולקבל הדרכה.
30
- 31 טענות המערער מתעלמות מעמדתה של הקטינה, החוששת מפני המערער ומסרבת להיפגש
32 עימו. הדבר אינו נעוץ בהסתה אלא בעמדות עצמאיות של הקטינה, נוכח חוויות עבר קשות.
33
- 34 אציע אפוא לחבריי לדחות את הערעור בעניין הסדרי השהות.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

- 1
2 ענייני הממון והרכוש
3
4 19. הצדדים נישאו בשנת 2005 והדין החל עליהם הוא חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-
5 1973 (להלן: "החוק"). הצדדים לא ערכו הסכם ממון ומכאן שחל עליהם ההסדר הקבוע
6 בסעיף 5 לחוק.
7 החוק אינו יוצר שיתוף קנייני, וסעיף 4 לחוק קובע מפורשות כי אין בכריתת הנישואין
8 כשלעצמם, כדי לפגוע בקניינים של בני זוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני, או
9 להטיל אחריות לחובות השני (ע"א 6839/19 אבנר חדד נ' מדינה פיקתולץ (ניתן ביום
10 20.1.2021)).
11 סעיף 5(א) לחוק קובע כי עם פקיעת הנישואין, לכל אחד מבני הזוג עומדת הזכות לאיזון
12 משאבים - כל אחד מבני הזוג זכאי למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, בקיזוז החובות
13 של בני הזוג. סעיף 5 לחוק מבחין בין נכסי המאמץ המשותף לבין נכסים חיצוניים: בהתאם
14 לחוק, במסגרת איזון המשאבים לא יבואו נכסים שהיו שייכים לאחד מבני הזוג טרם
15 הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין.
16
17 הדירה שבמחלוקת נרכשה ע"י המערער חמש שנים לפני הנישואין, וככזו אינה נכס בר
18 איזון. השאלה היא האם מדובר בנכס משותף.
19
20 20. כידוע, אין בהסדר איזון המשאבים על פי החוק, כדי למנוע יצירת שיתוף בנכס ספציפי
21 מכוח הדין הכללי (בע"מ 1398/11 אלמונית נ' אלמוני (ניתן ביום 26.12.2012)). ההלכה
22 הפסוקה מכירה בכך שיכול ותיווצר שותפות בין בני זוג מכוח דינים אחרים, עקב מתנה או
23 הסכמה לשיתוף, בין במפורש ובין בהתנהגות, וזאת במקביל למשטר הרכושי בחוק יחסי
24 ממון (בג"צ 2533/11 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול לערעורים (ניתן ביום 26.10.2011)).
25
26 השאלה האם מתקיים שיתוף בנכס ספציפי היא שאלה שבעובדה (בע"מ 2948/07 פלונית נ'
27 פלונית (ניתן ביום 18.4.2007)). הדברים נבחנים בהתאם לאומד דעתם של הצדדים,
28 להסכמות ביניהם (מפורשות ומשתמעות), בהתאם לנסיבות חייהם וביחס לנכס הספציפי
29 בפרט.
30 נטל ההוכחה לקיומה של כוונת שיתוף ביחס לנכס חיצוני מוטל על הטוען לשיתוף. עליו
31 להצביע על נסיבות עובדתיות קונקרטיות, מעבר לנישואין ולמגורים המשותפים,
32 המצביעות על כוונת שיתוף (רע"א 8672/00 אבו רומי נ' אבו רומי, פ"ד נו(6) (175)).
33

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

21. הנכונות של בתי המשפט להכיר בכוונת שיתוף בנכס ספציפי יפה במיוחד לגבי דירת
המגורים של בני הזוג, שכונתה לא אחת כ"גולת הכותרת של חזקת השיתוף" (ע"א 806/93
הדרי נ' הדרי, פ"ד מח(3) 685).
- אולם גם לגבי דירת המגורים נדרש "דבר מה נוסף" לצורך החלת שיתוף. בהלכה הפסוקה
פורטו פרמטרים שיש להביא בחשבון בעת בחינת השאלה האם להכיר בשיתוף ספציפי
בדירת המגורים (בע"מ 1398/11, שם, בחוות דעתו של כב' השופט י' עמית). הפרמטרים
הבולטים הם מועד רכישת הנכס, אופן השגת הנכס (רכישה, מתנה, ירושה), משך הנישואין
ומשך המגורים בנכס, הלוואות ופרעון, שיפוץ או תוספת בניה. גם התנהגותם הכלכלית
הכללית של הצדדים משמשת אמת מידה בבחינת השיתוף. יוער כי מרבית המקרים בהם
הוכר שיתוף ספציפי, הוכח כי בוצעו השקעות כספיות בנכס מצידו של בן הזוג הטוען
לשיתוף והשקעות אלה היוו "דבר מה נוסף" המעיד על כוונת שיתוף.
22. עוד יוער כי במרבית המקרים בהם הוכר שיתוף ב"נכס חיצוני", מדובר היה בשיתוף
בחלקים שווים. יחד עם זאת, השיתוף אינו בהכרח שיתוף של מחצה על מחצה. ניתן להגיע
גם למסקנה כי בין בני זוג התקיים שיתוף זכויות בשיעור שהוא פחות ממחצית, הכל
בהתאם לנסיבות ולתשתית העובדתית (עמ"ש (מחוזי מרכז) 57806-07-20 פלוני נ' פלוני
(ניתן ביום 23.5.2021)).
- אך לטעמי, אין מקום להשתמש בהקשר זה במונח "שיתופיות מוחלטת". שיתוף בנכס
חיצוני, גם אם בחלקים לא שווים, מתקיים רק מקום בו קיימת כוונה לשתף את בן הזוג
ב"נכס חיצוני" שאינו בר איזון.
- "שיתופיות מוחלטת" היא מונח שהתפתח בקשר לסעיף 218 לחוק יחסי ממון, כנסיבה
מיוחדת המצדיקה לקבוע שאיזון הנכסים לא יהיה מחצה על מחצה, אלא לפי יחס אחר.
המונח מתייחס למקרים חריגים ויוצאי דופן של זוגיות חלשה מאוד, למשל במקרה בו אחד
מבני הזוג היה נוכח-נפקד בביתו וניהל קשרים עם נשים אחרות בידיעתה של אשתו (בע"מ
8206/14 פלוני נ' פלוני (ניתן ביום 14.4.2015)). הוא מתייחס למצב בו הצדדים ניהלו
מערכת לא שוויונית, בשונה מן המצב ה"רגיל" בו אמורים שני הצדדים להירתם יחדיו
לקיום התא המשפחתי.
- לגבי כוונת שיתוף ספציפי, נראה כי נקודת המוצא להכרה בה היא קיומם של חיי נישואין
נורמטיביים, בהם שני הצדדים רתומים לטובת קיום התא המשפחתי. על פניו, זה תנאי
בסיסי לכוונת שיתוף, שהיא למעשה "שיתוף מוגבר", מעבר למשטר איזון המשאבים
הקבוע בחוק, ולא שיתוף מוחלט. כאמור, אותו "שיתוף מוגבר" עשוי להיות שלא בחלקים
שווים בנכס, אלא לפי חלוקה אחרת, הכל על פי העובדות והנסיבות המוכחות בבית

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

- 1 המשפט. אך עדיין צריכה להתקיים אותה כוונת שיתוף, המושתתת על חיי נישואין של
2 שיתוף כלכלי ומחויבות לתא המשפחתי.
3
- 4 23. במקרה שלפנינו, לאחר בחינה של מסכת הראיות שנפרשה בבית המשפט קמא, בשונה
5 ממסקנתו של בית המשפט קמא, אני סבורה כי המשיבה לא הצליחה להרים את הנטל
6 ולהוכיח קיומו של שיתוף בדירה.
7
- 8 כאמור, לשם הכרה בשיתוף בדירת מגורים שהובאו לנישואין על ידי אחד מבני הזוג, אין
9 די בעצם קיומם של חיי נישואין משותפים לאורך זמן. יש לבחון את אורח החיים של
10 הצדדים בכלל והתנהלותם בקשר לדירת המגורים בפרט.
11
- 12 24. תמונת המצב שהציגה המשיבה בכתבי הטענות מלמדת על כך שבמהלך הנישואין הצדדים
13 לא נהגו בשיתוף כלכלי. הדבר נלמד בראש וראשונה מהתביעה שהגישה המשיבה. כתב
14 התביעה והסעדים המבוקשים בה מלמדים על כך שהמשיבה סבורה כי אין מקום לערוך
15 איזון משאבים בין הצדדים. המשיבה אינה סבורה כי הנכסים שצבר כל אחד מהצדדים
16 במהלך חיי הנישואין, ובפרט הנכסים שצברה המשיבה, צריכים להתחלק ביניהם בחלקים
17 שווים. היא גם אינה סבורה כי יש לנכות מחלקה חלק יחסי בחובות שנצברו בתקופת
18 הנישואין. זאת בשונה מהכלל הרגיל הקבוע בסעיף 5 ובסעיף 6 לחוק, לגבי בני זוג נשואים.
19 הנכסים שצברה המשיבה במהלך הנישואין כלל אינם מוזכרים בכתב התביעה ל"איזון
20 משאבים ספציפיים". לטעמי, בן זוג העותר ל"איזון משאבים ספציפיים" שומט את הקרקע
21 מהטענה כי השיתוף הכלכלי בין הצדדים היה כה חזק, עד שברבות השנים הפרטי הפך
22 למשותף. בן זוג שמבקש להוציא מאיזון המשאבים נכסים מובהקים בני איזון, ואינו רואה
23 עצמו שותף בחובות, מעיד בכך על זוגיות כלכלית מוחלטת, דבר שעומד בסתירה לטענה כי
24 ניתן ללמוד מהתנהגות הצדדים על הכנסת נכסים חיצוניים למסגרת השיתוף.
25
- 26 25. המשיבה כללה בתביעה רק נכסים הרשומים על שם המערער או מצויים בחזקתו – הדירה,
27 הרכב והמיטלטלין. היא לא הזכירה חסכונות, זכויות סוציאליות או נכסים אחרים
28 הרשומים על שמה או מצויים בחזקתה. היא לא ביקשה לקזז חובות. גם לאורך ניהול
29 ההליך המשפטי המשיבה נותרה בעמדתה כי מלבד שיתוף בנכסים שבידי המערער, אין
30 מקום לשיתוף או איזון זכויות. כך, בסיכומים, בהקשר לסעיף 5(א) לחוק, מסתפקת
31 המשיבה באיזון מתצית שווי הרכב והמיטלטלין, תוך השמטת הנכסים שצברה היא עצמה.
32 אם סבורה המשיבה כי בני הזוג ניהלו חיי משפחה רגילים, מדוע לא עתרה להחלת הדין
33 הרכושי הרגיל בעניינם?
34

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

26. מעבר לכך, התשתית הראייתית והממצאים של בית המשפט קמא, אין בהם די כדי להוכיח
1 כוונת שיתוף.
2
3 מדובר בדירה שרכש המערער בשנת 2000, חמש שנים לפני נישואיו למשיבה. לעת רכישת
4 הדירה המערער טרם הכיר את המשיבה בוודאי לא הייתה לו כוונת שיתוף עמה.
5 המערער מימן את רכישת הדירה מהון עצמי ובעיקר בעזרת הלוואה מובטחת במשכנתא.
6 החזרי הלוואה שולמו מחשבון הבנק של המערער.
7 טענת המשיבה כי שילמה באופן ישיר החזרי משכנתא נטענה בעלמא. בית המשפט לא קבע
8 כי המשיבה שילמה באופן ישיר החזרים של הלוואה. מדובר אפוא במימון עקיף, המושגת
9 על כך שלצדדים היו הכנסות דומות בהיקף של כ- 7,500 ₪ לחודש. מימון עקיף זה,
10 המבוסס על ההנחה ששני הצדדים הקדישו את כל הכנסותיהם לטובת התא המשפחתי,
11 אין בו די כדי לבסס כוונת שיתוף. זאת במיוחד כאשר הייתה בין הצדדים הפרדה מלאה
12 בחשבונות הבנק, ולא ידוע כיצד נהג כל אחד מהם בהכנסותיו.
13 במהלך חיי הנישואין, התא המשפחתי לא התנהל בקופה אחת. המשיבה ניהלה את
14 הכנסותיה וחשבונותיה בנפרד. תשלום החזרי הלוואות במשאביו של המשיב אולי הפחית
15 מהמשאבים שהכניס לטובת יתר צרכי המשפחה. אבל בהעדר "קופה משותפת" של התא
16 המשפחתי, וכאשר לא ברור האם הצדדים השתמשו בכלל המשאבים שלהם לטובת התא
17 המשפחתי, לא שוכנעתי כי יש לראות במשיבה כמי שנטלה חלק עקיף בהחזרי הלוואות.
18
27. התנהלותה של המשיבה בפרוץ המשבר והפירוד בין הצדדים מצביעה על כך שהיא אינה
19 רואה עצמה שותפה בהלוואות. לעת הפרידה המשיבה עזבה את דירת המגורים, ואין טענה
20 כי מאז השתתפה בדרך כלשהי – ישירה או עקיפה – בפירעון הלוואות. הדעת נותנת כי לו
21 ראתה עצמה שותפה מלאה בדירה ובמשכנתא, הייתה משתתפת בהחזר הלוואה ולמצער
22 מתייחסת לכך בכתב התביעה.
23
24
28. לטעמי, לא ניתן ליחס לצדדים כוונת שיתוף ספציפי בדירה מעצם החיים המשותפים
25 בדירה. הצדדים התגוררו יחד בדירה מעת הנישואין בשנת 2005 עד שנת 2018, במשך כ- 13
26 שנים. מדובר בתקופה לא מבוטלת, אך גם לא מדובר בתקופה ממושכת של עשרות שנים,
27 שיש בה כדי ליצור הסכמה משתמעת לשיתוף. תקופה של 13 שנים, אין בה די כדי לראות
28 את הדירה ככס שנטמע ברכוש המשותף (השוו, ש' ליפשיץ "יחסי משפחה וממון: אתגרים
29 ומשימות בעקבות תיקון מס' 4 לחוק יחסי ממון" חוקים א' (2009) 227, 256 – 260).
30
31
29. השיפוץ שנעשה בדירה והרחבתה אינם מבססים כוונת שיתוף ספציפי, נוכח העלויות
32 הנמוכות, ובהעדר אינדיקציות לכך שהמשיבה נטלה חלק פעיל בהרחבה, בשיפוץ
33 ובמימון. השקעה של בן הזוג הלא רשום בנכס תיחשב כ"דבר מה נוסף" המעיד על כוונת
34

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

1 שיתוף רק מקום בו מדובר בהשקעה כספית רצינית (רע"א 3015/21 גולי עזר נ' הכונס
2 הרשמי (ניתן ביום 27.5.2021). בעניינינו, ההרחבה של הדירה נעשתה מכוח תמ"א 38. על פי
3 פסק דינו של בית המשפט קמא, הדירה עברה גם שיפוץ, כאשר את העבודות ביצע המערער
4 בעצמו והעלות הכוללת עמדה על כ- 40,000 ₪ בצירוף עלות חומרי העבודה של השיפוץ.
5 טענת המשיבה כי השיפוץ וההרחבה עלו מאות אלפי ₪ מנוגדת לקביעה בפסק הדין קמא,
6 ולא הונחה לה כל תשתית. עלות של 40,000 ₪ היא עלות זניחה ביחס לשווי הדירה (שעלתה
7 בשנת 2000 לפני ההרחבה, 330,000 ₪). מעבר לכך, אין ראיה לשותפות אקטיבית של
8 המשיבה – כלכלית או אחרת – בשיפוץ הדירה.
9
10 30. בית המשפט קמא קבע כי שני הצדדים נטלו יחד שלוש הלוואות: הלוואה בגובה 130,000
11 ₪ בשנת 2009; הלוואה בגובה 62,000 ₪ בשנת 2010; והלוואה בגובה 50,000 ₪ בשנת
12 2018.
13 המערער טוען כאמור כי לגבי הלוואה הראשונה, המשיבה שימשה ערבה בלבד ואילו
14 השניים האחרות הן הלוואות חופשיות והכספים לא נלקחו לטובת הבית. יוער כי הנחת
15 בית המשפט קמא כי הלוואות ניתנו בזכות הכנסות המשיבה וזכויותיה כעולה חדשה, לא
16 ברור על מה היא נסמכת. הדבר לא נטען בכתב התביעה או בסיכומים (ר' סעיף 35 לסיכומי
17 המשיבה) וממילא לא הוכח.
18 גם בהנחה ששלוש הלוואות ניטלו יחד (ולעניינינו אין הבדל ממשי בין לווה לערב), בהינתן
19 עלות השיפוץ ועיתויו, הרי שמרבית כספי הלוואות לא שימשו לצורך מימון הדירה.
20 הלוואה משנת 2018 ניטלה בסמוך לקרע ובוודאי אינה קשורה לשיפוץ הנכס. הלוואות
21 מהשנים 2009-2010 גבוהות פי כמה מעלות השיפוץ. גם אם עצם נטילת הלוואות יחד
22 מהווה אינדיקציה לשיתופיות כלכלית, הרי שבמכלול הנסיבות – כאשר הלוואות נפרעו
23 מחשבונו של המערער והמשיבה לא קיבלה על עצמה אחריות כלשהי ביחס ללוואות לאחר
24 הפרידה ובמסגרת ההליך המשפטי – מדובר באינדיקציה חלשה שאין בה כדי להטות את
25 הכף להוכחת כוונת שיתוף בדירה.
26 על פי מכלול הפרמטרים, לא מצאתי כי מתקיים אותו "דבר מה נוסף" המקים שיתוף
27 ספציפי של המשיבה בדירה.
28
29 על כן אציע לחבריי לקבל את הערעור בכל הנוגע לתביעה הרכושית, ולקבוע כי למשיבה אין
30 זכויות בדירה.
31
32 יוער כי בפסק הדין התייחס בית המשפט קמא לכמה נכסים שצברו הצדדים בתקופת
33 הנישואים. במישור האופרטיבי, כל צד נותר עם הנכסים הרשומים על שמו או המצויים
34 בחזקתו. בערעור לא התבקשו סעדים כלשהם ביחס לאותם נכסים. לפיכך, וכאשר לא

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

1 הייתה לפני בית המשפט קמא תביעה לאיזון משאבים כולל, איני מוצאת מקום להידרש
2 לטענות ולקביעות בקשר לאותם נכסים.
3

4

9 גאולה לוי, שופטת

10
11
12
13

השופט א' ואגו, ס"נ:
אני מסכים.

14
15
16
17
18
19

אריאל ואגו, סגן הנשיאה

20
21
22
23
24

השופט י' פרסקי:
אני מסכים.

יעקב פרסקי, שופט

25
26
27
28
29
30

הוחלט אפוא לדחות את הערעור בעניין הסדרי השהות עם הקטינה, ולקבל את הערעור בעניין
הדירה ולקבוע כי מלוא הזכויות בדירה נתונות למערער.
נוכח התוצאה אליה הגענו, כל צד יישא בהוצאותיו.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"ש 71094-03-22 כהן נ' כהן

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

העירבון, על פירותיו, יושב לידי המערער באמצעות בא כוחו.

פסק הדין מותר לפרסום, ללא שמות ופרטים מזהים.

ניתן היום, כ"ה תשרי תשפ"ג, 20 אוקטובר 2022, בהעדר הצדדים.

גאולה ליון, שופטת

יעקב פרסקי, שופט

אריאל ואגו, סגן נשיאה

11

